

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 277

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 10 januari 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Kringlooplandbouw - Onderzoek

Enkele jaren geleden kwam de Nederlander Huib Schoonhoven met de documentairefilm 'Winst met kringlooplandbouw.' Zoals de titel al doet vermoeden, wordt in de documentaire de kringlooplandbouw besproken, alsook de voordelen die het zou meebrengen indien een landbouwer besluit om (deels) over te gaan tot deze vorm van landbouw. Op de daarbij horende website www.kringlooplandbouw.nl wordt kringlooplandbouw in acht hoofdpunten omschreven:

- zo weinig mogelijk kunstmest en meer mogelijkheden voor de inzet van (verbeterde kwaliteit) dierlijke mest;
- ook akkerbouwers de mogelijkheid bieden voor een optimalere inzet van dierlijke mest;
- zo weinig mogelijk krachtvoer aanvoeren, zo veel mogelijk reststromen en het stimuleren van voer uit de regio;
- de boer zelf ruimte bieden wanneer en met welke methode de dierlijke mest wordt aangewend;
- opheffen van regels die een optimaal bouwplan, samenwerking tussen sectoren en eenvoudige grondruil tussen bedrijven in de weg zit;
- een bouwplan gericht op maximale CO₂-vastlegging en zo weinig mogelijk emissie van lachgas;
- stimuleren van stallen gericht op een betere mestkwaliteit: af van drijfmest en toewerken naar compost;
- investeren in zonnepanelen en windmolens op het boerenerf, want die verstoren de bedrijfskringloop niet.

Volgens de website brengen deze zaken volgende positieve effecten met zich mee: "Het sluiten van bodem-plant-dier-mest kringlopen is van groot belang voor de verduurzaming van de landbouw. Kringloopboeren laten in de praktijk zien hoe zij bodemvruchtbaarheid verbeteren, efficiëntie verhogen, verliezen beperken en succesvol natuur inclusief en grondgebonden boeren. Maar deze boeren laten bovenal zien hoe dit samengaat met een beter economisch rendement. Een goede kwaliteit mest, een optimaal functionerend bodemleven en integraal werken en denken worden daarbij gezien als sleutels tot succes." Ook zou een bijkomend effect zijn dat de stikstofuitstoot fel verlaagt.

1. Welke onderzoeken/proefprojecten werden in de huidige legislatuur reeds gedaan naar a) kringlooplandbouw in het algemeen en/of b) een van de acht hierboven vernoemde hoofdlijnen van kringlooplandbouw specifiek? Graag een overzicht van de projecten, de doelstelling, de looptijd, het vrijgemaakte budget per onderzoek/project en welke resultaten/bevindingen precies naar boven kwamen.

Welke invloed hadden deze onderzoeken/projecten precies op het beleid? Welke beleidsbeslissingen werden hierdoor genomen?

2. Welke onderzoeken/projecten staan rond deze thematiek nog gepland? Graag een overzicht van wat precies onderzocht zal worden, wat de looptijd zal zijn, en welk budget per onderzoek/project vrijgemaakt wordt.

Vragen over hetzelfde onderwerp werden gesteld aan de ministers Zuhâl Demir (321), Jo Brouns (277).

ANTWOORD

op vraag nr. 277 van 10 januari 2023
van **STEFAN SINTOBIN**

Bijlage 1 bevat een overzicht van de projecten binnen mijn landbouwbevoegdheid in het kader van het Europees partnerschap voor innovatie (EIP) rond kringlooplandbouw tijdens de huidige legislatuur. Aan deze projecten is telkens een subsidie van ongeveer 75.000 euro toegekend. Meer informatie over de projecten is terug te vinden op de website van het Departement Landbouw en Visserij: <https://lv.vlaanderen.be/voorlichting-info/voorlichting/europees-partnerschap-voor-innovatie-eip-operationele-groepen>.

In het kader van de demonstratieprojecten is binnen mijn landbouwbevoegdheid een subsidie van ongeveer 100.000 euro toegekend voor het project 'Circulaire koolstofopbouw voor een betere bodem' (coördinator Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw). Meer informatie over het project is te vinden op [de website van het Departement Landbouw en Visserij](#). Het project demonstreert de positieve bijdrage van de toepassing van houtige bodemverbeteraars aan de opbouw van organische koolstof zonder impact op de hoofdteelt wanneer er gekozen wordt voor een toepassing in het najaar. De stikstofimmobilisatie weegt niet op tegen een traditionele bemesting van de hoofdteelt zodat deze in een tekortsituatie terechtkomt. Het project toont dat de immobilisatie wel een lange nawerking heeft en tot een jaar na toepassing nog steeds het nitraatresidu kan beïnvloeden. Dat is een bijkomende positieve eigenschap. De snelheid van vertering en bijgevolg de immobilisatie hangt af van de deeltjesgrootte en kan, afhankelijk van de omstandigheden, wel de groei van het vanggewas beïnvloeden.

Bijlage 2 bevat een overzicht van de VLAIO-LA-projecten rond kringlooplandbouw die gesubsidieerd worden vanuit het Agentschap Innoveren & Ondernemen. De bedrijfsprojecten zijn echter niet opgenomen, vanwege het confidentiële karakter van deze laatste. Er is deze legislatuur voor deze bedrijfsprojecten een totaal van 773.417 euro aan subsidies toegekend.

Naast een aantal projecten, vermeld in bijlagen 1 en 2, waar ILVO aan participeert of de coördinatie opneemt, bevat bijlage 3 een aantal andere projecten waar het ILVO als coördinator of deelnemer aan participeert.

Er is nog geen duidelijke rechtstreekse impact op het beleid. Dit kan verklaard worden door het voorwerp van de verschillende projecten en het feit dat vele projecten nog niet afgerond zijn of dermate recent afgerond zijn dat de resultaten nog niet beschikbaar zijn.

BIJLAGE

- [EIP-projecten rond kringlooplandbouw in de huidige legislatuur](#)
- [VLAIO-LA-projecten m.b.t. kringlooplandbouw tijdens de huidige legislatuur 2019-begin 2023](#)
- [Projecten rond kringlooplandbouw tijdens de huidige legislatuur 2019-begin 2023 met ILVO als coördinator of deelnemer](#)